

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštni stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

Slovenskim starišem v Gorici in okolici naznanjamo še enkrat, da jutri prično šolsko leto naši otroški vrti (ali zabavišča) v Gorici, Pevmi, Podgori in v Ločniku. Stariši, ki nočejo, da bi jih lastni otroci kdaj zasramovali in zmerjali s „ščavi“, in ki hočejo, da jim ostanejo otroci zvesti Bogu in domovini, naj jih privedejo v imenovana zabavišča, kjer se bodo nedolžno kratkočasili pod razumnim vodstvom gospodičen zabaviteljic ter ob enem učili lepó govoriti, moliti, peti i. t. d.

Vsak 3 do 5 letni otrok se sprejme v zabavišča. — Rodoljubi, ki poznajo slovenske manj zavedne rodbine, naj storé svojo sveto narodno dolžnost in jih opozorijo na naša zabavišča; skušajo naj jih vspodbuditi, da pošljejo svoje otročiče v eno ali v drugo naših zabavišč. V Gorici imamo eno v ulici sv. Klare št. 4., drugo pa v ulici Barzellini. Otvori se v kratkem tudi še tretje zabavišče „pri fontani“ na levem voglu iz ulice Formica proti Kostanjevici; doslej še niso v redu vse predpisane formalnosti.

Prosimo pa nujno vsakega rodoljuba, da pazi na svojo okolico, da nam takó ne uide noben slovenski otrok. Z družinami močmi nam bo mogoče doseči tak namen, drugače pa ne. Ali kdor ne deluje v doseg tega namena in bi mirno gledal svoje slovenske sosedé in znance, da ostanejo v temni nevednosti ter pošiljajo svoje otročiče v laška zabavišča, takega ne moremo šteti slovenskim rodoljubom. Pozor in na delo!

Slovenska šestrazredna ljudska šola društva „Sloga“ v Gorici prične svoje šolsko leto 17. septembra. — Ali vpisovanje začne že v soboto 15. sept. ob 9. dopoldne v ulici sv. Klare št. 4. in v ulici Barzellini. V ponedeljek 17. sept. bo skupna sv. maša v cerkvi M. D. Imakulate v Glediški ulici in po maši se nadaljuje vpisovanje. Dne 18. sept. začne pa redni pouk.

Že zdaj je zagotovljenih okoli 380 otrok v vseh šestih razredih. Z zabavišči vred bodo šteli „Slogini“ zavodi nad 500 otrok. Ker je v obeh vadnicah navadno okoli 300 Slovencev, smemo pač biti zadovoljni s številom otrok, ki uživajo narodno šolsko vzgojo. Ali pomislimo, kaj bi bilo z našo slovensko mladino, da ni „Sloginih“ zavodov? Kar groza mora pretresti vsakega rodoljuba, ako pomisli na to okolnost. Zató pa mora tudi vsakdo pripoznati, da društvo „Sloga“ je s temi zavodi neprecenljivo veliko storilo za prihodnost slovenskega imena in ugleda v goriškem mestu. Zató pa to društvo pač v polni meri zasluži zaupanje, katero mu skazuje zavedno slovensko ljudstvo!

Ali kar smo rekli zgoraj pri zabaviščih, to moramo ponoviti tudi tukaj: Rodoljubi v mestu, zdaj je čas, napnite vse svoje moči,

da nikdo znanih vam sorojakov ne pošlje svojih otrok v laške šole! Na delo! Kdor tega ne stori, ni vreden slovenskega imena!

Nadaljevalna šola za obrtne učence, katero otvori društvo „Sloga“, vzdrami iz narodnega spanja celó take Slovence, ki so doslej vsled skrbi za bodočnost svojih otrok sami izročevali jih polaščenju. Takih slučajev je več. Oče je obrtnik in bi rad dobro izučil svojega sina za svojo obrt. Ker je bila doslej nadaljevalna šola le laška, so začeli svoje otroke pošiljati že v laško ljudsko šolo, da so mogli potem uspešno nadaljevati in napredovati v isti šoli. — Takih skrbij ne bo treba imeti odslej nikomur več! Tudi v slovenski nadaljevalni šoli za obrtne učence se naši mladeniči lahko temeljito izobrazijo za svoj poklic. — S tem korakom prekosi goriški Slovenci celó slovensko prvostolnico — belo Ljubljano.

Vstrajno nadaljuje! — Goriški župan dr. Venuti se nič ne briga za to, da mu je podgorski župan in deželni poslanec g. Anton Klančič enkrat že vrnil uradni dopis, ker poleg Podgore je bila pripisana tudi lahonska spaka „Piedimonte“, kajti te dni je ponovil tako drzno dejanje. Ali tudi drugi dopis je romal nazaj v Gorico z zasoljeno opazko, in tudi ta slučaj je bil naznanjen v Trst. Bomo videli, kaj stori naša slavna vlada, ki zatrjuje svojo „pravičnost“ in „nepristranost“ tudi do nas Slovencev!

Pametna misel! — Prezirljivo in žaljivo ravnanje odbora goriške razstavičice je nemalo razdražilo slovenske duhove. Kdor seje veter, bo žel vihar! — V Gorici se je oglasilo več rodoljubov iz meščanskih krogov, ki bodo vsem sorojakom odsvetovali, naj nikar ne gredo gledat te „razstave“, kajti kdor prezira nas, tega prezirajmo tudi mi. One desetice pa, katere takó prihranijo, naj bi darovali društvu „Sloga“ za nameravano nadaljevalno šolo za obrtne učence. — Pametna misel! Le naprej!

Gorizia farà da sè! — To pomeni: Gorica bo že sama za se skrbela, sama delovala za svojo prihodnost, seveda brez Slovencev. Takó umejo ta izrek „Corrierovi“ modrijani. — Nasproti temu odvrčamo tudi mi: Gli sloveni a Gorizia faranno da sè. Mi rečemo takó stokrat lože nego „Corrierovi“ pismouki, kajti mi Slovenci bore malo potrebujemo laške pomoči, dočim bi goriški Lahi brez nas Slovencev kar zaporedoma lakote poginili. — Vrhu tega moramo še dostaviti, da skoro ves sedanji laški cvet v Gorici je slovenske krvi; kje bi že bilo goriško italijanstvo, da smo se Slovenci zbudili trideset let poprej! — Vendar zapomnimo si ta izrek „Corrierov“, da goriški Lahi hočejo živeti v Gorici brez nas Slovencev. Ne usilujmo se jim torej nikjer!

Le jeden Slovenec se je udeležil kot razstavljalac laške razstave v Gorici! Takó

čitamo v „Corrieru“. — Vendar ta trditev ni resnična, ker mi poznamo štiri take Slovence, ki so čutili potrebo, vsiliti se laškim gospódi. Ali „Corriere“ je pogoltnil tri Slovence, ker so se takoj na mig udali laškim gospodom in postavili edino le laške napise. Le jeden Slovenec je bil takó predrzen, da je hotel postaviti dvojezičen napis, kateri so mu pa zabranili, in edino tega šteje za Slovenca. Evo, kam je privedlo druge neopravičljivo zatajevanje pred drznimi zahtevami razstavnega odbora! — Veseli nas, da so se štirje Slovenci udeležili te demonstrativno laške razstave!

Nepolitična politika! — Ko je g. deželni glavar otvoril v Gorici nam Slovincem neznano razstavo, je naglašal, da politika bodi izključena iz onih prostorov. — Bene! Kaj je pa to: Razstavní odbor ni dovolil razstavljalcem slovenskih napisov! Ali to ni politika? In še kakošna! Evo: Razstavní odbor, kateremu je na čelu ekscelenca Franc Coronini, hoče dokazovati tujim gostom, da v Gorici in na Goriškem sploh ni Slovencev, ki bi imeli kaj razstaviti, kakor je pisal „Corriere“, da naši stari očetje so bili vandali, mi pa smo v umetnosti še benjamini. — In to ni politika? Hvala lepa, ekscelenca!

Poroka. Prihodnjo sredo 5. t. m. se poroči v Tolminu gosp. dr. Henrik Tuma, c. kr. sodni pristav v Gorici, z dražestno narodno gospico Marijo Gianola, rojeno v Aleksandriji, vrlo tajnico tamošnje ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. — Mlada nevesta je znana Tolmincem tudi na gledališkem odru kot izborna igralka in deklamovalka. Že kot mala deklica je občinstvo kar očarala s svojim dovršenim deklamovanjem in igranjem. Gospica Gianola je vsestransko izobrazena dama, poznajoča več modernih jezikov in njih literatur. — Dal Bog tej uzorni zakonski dvojici obilo sreče in blagoslova! Mnogaja ljeta!

V Gorico pride kot namestnik državnega pravdnika gosp. dr. Andrej Sancin, c. kr. sodni pristav in neprestrašeni deželni poslanec v Trstu. Goriški Slovenci iskreno pozdravljamo to imenovanje, ker odslej ne bo več mogoč izgovor, da c. kr. državno pravdnístvo ne bi moglo Slovencev tožiti in pri obravnava nastopati v slovenskem jeziku. Tako imenovanje je zahtevala sila in potreba. Dobro nam torej došel!

Duhovne vaje. — Od 27. do 31. avgusta so bile duhovne vaje v goriškem osrednjem semenišču. Redno se jih je udeleževalo 60 č. g. duhovnikov, njim na čelu prevzvišeni nadškof Alojzij.

Prav laška navada. — Te dni sta se hudovali glasili naših laških someščanov na laškega zvonarja, ker je dal pozno v noč zvoniti neke zvončiče, katere je namenil za neko razstavo. Mi smatramo to hudovanje pristran-

sko. Kako kričijo laški ribiči ob petkih na ribjem trgu, prodajaje peščico ribic, vrednih morda jedno krono!? Kakó se derejo na Travniku na trg sv. Andreja laški šarlatani, došli iz siromašne Italije izvabit našemu lahkovernemu kmetu iz žepa par težko prisluženih krajcarjev! Za te nista imela laška lista doslej grajalne besede. Kaj se hudujeta sedaj na zvonarja, ki je vendar le — po laški navadi ropotal?

Pomiloščenje. — Presv. cesar je pomilostil dva kaznjena v Gradšču ob Soči. 23. t. m. sta zapustila ječo.

„Ilirsko Primorje“. — Naš „Corriere“ je te dni zapazil to strašno zaznamovanje na nekih tiskovinah finančne uprave in milo priporočal, naj bi se zanaprej opustilo, da ne padejo v omotico njegovi benjaminčki. — Po „Corrierovi“ misli pridevek „ilirsko“ ni opravičen. — Njegovi uredniki v krilih in hlačah sicer ne slovó po posebni učenosti, vendar tolike nevednosti jim zopet ne pripisujemo, da bi jim bile neznanne zgodovinske pravice Primorja do „ilirskega“ pridevka, ker bi potem morali iti še dalje in prositi tudi presv. cesarja, naj iz svojih naslovov izpusti pridevek „kralja ilirskega“. — Kdo vé, da ne ugodé tej drzni zahtevi? Pri nas je vse mogoče!

Cigani. — V soboto po noči so redarji zaprli neko cigansko rodbino, ki se je bila utaborila na Rojicah.

Važna knjiga. — Rudeževe knjige o gluhomemstvu je tiskanih že 15 pol; cela knjiga bo obsegala kakih 22 do 24 pol z mnogoterimi slikami, ki bodo pojasnjevale berilo. — Take knjige Jugoslovani doslej še nismo imeli!

Knjižnica za mladino. — Od nekaterih stranij nas že poprašujejo, kdaj začne izhajati obljubljena knjižnica za mladino. Tem in drugim mladinoljubom naznanjamo, da izvoljeni „Zavezin“ odsek se pridno bavi s tem uprašanjem, kar nam daje upanje, da izide prvi snopič že pred novim letom.

Zgubljen solnčnik. — V nedeljo je neki gospod iz Gorice zgubil v Mirnu svoj svileni solnčnik. Kdor ga je našel, naj ga prinese k g. nadučitelju Vodopivcu v Mirnu ali pa v naše uredništvo.

Zgubljena igla. — Nekdo je izgubil v nedeljo od Gorice do Mirna srebrno zavratično iglo, ki kaže sokola, kateri drži v krempljih težko železo. — Kdor jo je našel, naj jo izroči na istih mestih, kakor je zgoraj povedano.

Na križpotu „Bilje - Miren“ je izgubil Slovenec biciklist zlat prstan z diamantom. — Kdor ga prinese v „Goriško tiskarno“, dobi 3 gl. nagrade.

Zopet vročina. — Koncem avgusta imamo zopet hudo vročino, ki pa doslej še dobro dé zorečin poljskim pridelkom, zlasti grozdju.

Zamenjan solnčnik. — V ponedeljek 27. t. m. sta dva gospoda „pri zvezdi“ v Gorici zamenjala svoja solnčnika. Oni gospod, ki si je izvolil boljšega, naj ga blagovoli o priliki prinesiti v isto gostilno, kjer mu vrnejo njegovega.

Na Barki pri Divači so blagoslovili v nedeljo 160 cm. visok kip M. D. za tamkajšnja cerkev sv. Kancijana. Došel je z Bavarskega od tvrdke Mayer. Kupili so ga domači mladeniči in mladenke. Namesto, da so za-

pravljali denar po gostilnah in plesiščih, obrnili so ga v takó lep namen. Čast jim!

Smrt po poroki. — V Korminu se je poročil 25. t. m. 51-letni udovec Anton Grl iz Muše pri Ločniku z udovo blizu jednake starosti. Po poroki se je čutil slabotnega; stopili so v neko krčmo, da popije črno kavo; ali slabost postaja čedalje večja, zgrudi se na tla in — umrje. Mislimo si žalost udove in svatov!

† **Franc Pavletič**, vikarij v Fojani, je umrl nagle smrti v soboto zvečer na nepričakovano hitrem otekanju vratu in grla. Star je bil še -le 37 let; rojen je bil v Št. Andrežu pri Gorici. Bodi mu zemljica lahka.

Iz Sv. Križa na Vipavskem: „Solznih očí so se poslovili naši solski otroci koncem preteklega šolskega leta od priljubljenega g. nadučitelja Zorna, ker je na svojo prošnjo dobil službo v Vrtojbi in je takrat zadnjič nastopil pri svojih vdanih mu otročičih. — Pa tudi pri drugih Križanih je bil g. Zorn priljubljena oseba. On je tudi obudil naše „Bralno društvo“ k novemu življenju. Pevski zbor, broječ le skromno število udov, je uspeval kaj živahno. Komaj eno leto star je nastopil javno in žel obilo pohvale. — Tudi cerkveno petje je bilo veličastno. Mešani zbor donel je s kora v pravem cerkvenem duhu, ki povečuje službo božjo in navdaja kristijanska srca k resni pobožnosti. — Zató le častitamo Vrtojbencem na tej pridobitvi, mi pa obžalujemo, da smo ga izgubili iz svoje srede. — Selski“.

(Ostali del dopisa smo izpustili, kar naj nam gospod dopisnik blagovoljno oprostí, ker se nam ne zdi umestno, pihati po nepotrebnem ogenj. Uredn.)

Od Barbane. — 15. t. m. se je obhajal praznik Marijnega vnebovzetja. — Tudi na božjo pot „na Barbano“ je romalo z Goriškega veliko Slovencev. Bilo je kaj prijetno; sv. maša bila je s procesijo in z godbo. Mnogobrojnega ljudstva se je zbralo na tem prostorčku; čule so se skoro same slovenske pesmi na okrog, pošiljajoče k Mariji naše želje in prošnje. Vozila sta dva mala parnika; eden iz Ogleja v Gradež, drugi od tam na Barbano; cena bila je nizka.

Čudno se nam je zdelo, ko smo videli tam dve slovenski zastavi, pa tudi eno italijansko, namreč na dveh ladjah.

Kaj, ko bi se pripetilo v Gorici kaj takega? in da bi se pelo slovenski? Psovali bi nas s „ščavo“ in še z drugimi psokami; tam pa nič vsega tega. Spoštovali so nas lepo z besedami „bratje“ (nostrí fradelli). In prav veseli so Slovencev, ker jim prinesó mnogo denarja, kajti Slovenec ni štedljiv, prav razsipeen je.

Najbolj človeka navdahne sreé, ko se ustavi mimogredoč v starodavnem Ogleju, kateremu pravijo tam drugi Rim („Il. Roma“). Cerkev je še edina ostala po opustošenju divjih Hunov; v njej se vidi marsikaj zeló zanimivega. — Pod velikim oltarjem se vidi ječa sv. Mohorja. V tej ječi so shranjeni v velikem zaboju ostanki mučenikov z napisom „Reliquii ss. Marthyrum“, katere odprejo na Veliko noč vsako leto. Tik pred ječo stoji oltar v čast mučencev, votlina pa je okrogla.

Okoli nad velikim oltarjem je odbit novi namet od zida, da se vidi stáro slikanje in pisanje. Jako čudni so tudi visoki kamniti stebri po cerkvi.

Cerkev imá na prostem visok stolp s 154 stopnicami.

V neki stranski sobi v cerkvi se vidijo poleg drugih posebnostij tudi prav stare bukve, s kojimi so še maševali očetje patrijarhi. Pred cerkvijo izkopujejo stare reči. Dve pedi pod zemljo so še stebri po čez ležeči, pa na kosih; zidovje je prav globoko vzdano; vidijo se mrtvaške kosti, itd. Pred cerkvijo so postavljene za spomin stare kamnite in prav velike skrinje.

Posebno krasen muzej starodavnih rečij je kaj vredno videti; v njem so stare kamnite podobe, posode, orožje, denarji in mnogo drugih zanimivih rečij. Kdor vidi vse to, ne poreče več, da v starih časih niso znali izdelovati umetnih rečij. Le oglej si vse te reči, pa gotovo porečeš, da današnji mojster staremu v marsičem niti kos ni. (Ta dopis smo prejeli iz peresa priprostega Slovenca. Uredn.)

Požar. — Dne 14. avgusta je bila v nevarnosti zgodovinska hiša na „veliki otavi“ pri Šempasu. Popoldne ob 4. uri je bruhnil ogenj skozi strehe velikanskih hlevov. Ker je bilo postrešje natlačeno sena, ni bilo misliti na gasitev, treba je bilo varovati le hlevov se dotikajočo hišo in druga gospodarska poslopja: Hleva sta gorela celo noč, druga poslopja so rešili skrbni domači gasilci. Gospodar je bil zavarovan. Razrušena stavba se že pridno popravlja.

Iz Bolca: „Tukaj postavljajo zdaj bolnišnico za kužne bolezni. Ali čujte — skoro na sredi trga na vrtu poleg sodnije in mesnice. Vsakdo mora priznati, da to ni pravo mesto za tako bolnišnico; zidati bi jo morali dalje zunaj trga.“

V naših hribih je bil pretekli teden velik mraz, kateri so najhuje občutili kaninski hriboolazci; nekateri lovci so zalezli celó v novo padli sneg“.

Dijamantno sv. mašo bo imel preč. g. Josip S o v d a t, župnik v pokoju, v Vrtovinu 14. oktobra t. l. Dal Bog uzornemu in rodoljubnemu starčku doživeti še veliko let v zasluženem pokoju.

V Kobaridu bo 10. t. m. ob 2. popoldne v gostilni pri g. Andreju Mašera občni zbor možke podružnice sv. Cirila in Metoda.

Iz Tolmina: „Naznanjeni izlet iz Tolmina v Kobarid v nedeljo se je posrečil nepričakovano veličastno. Došlo je okoli 45 oseb s pevskim in tamburaškim zborom. Kobaridci so prišli izletnikom nasproti do Kamnega, bilo je kakih 17 kočij z zastavo na čelu. Po bratskem pozdravu so kobariska dekleta pripelale došlim gostom šopke z narodnimi trakovi, potem pa je dolga vrsta voz drdrala proti prijaznemu Kobaridu. — Veselica se je vršila na dvorišču g. Juretiča, kjer so se zbrali v ogromnem številu kobariski tržani. Petje in tamburanje je občinstvu takó ugajalo, da se je morala ponavljati vsaka točka. Oduševljenje je bilo splošno. — Pri tej priliki so Kobaridci zložili 18 gl. 22 kr. za „Slogine“ učne zavode v Gorici in so takó s prijetnim užitkom združili tudi rodoljubno dobro delo. (Presrečna jim hvala v imenu naše zapuščene slovenske dece v Gorici! Uredništvo.) — Krasen je bil sprejem, krasna bratska zabava, zató pa toliko težja ločitev. Pozno v noč smo se ločili od dragih Kobaridcev; odnesli smo seboj

prav prijetne spomine na njih prijaznost in gostoljubnost. Čast in hvala jim!

Z Vipavskega, 28 avg. — Čuti je, da se za dan 8. septembra, to je za shod Malega Šmarna v Logu, združi več vipavskih pevskih zborov, da bodo skupno peli pri slovesni sv. maši ob 10. uri Schvajcer-jevo latinsko mašo ob 11. pod vodstvom preč. g. Mihaela Arko-ta, župnika iz Šturij, kateri je s sporazumljenjem preč. dekana vipavskega pevce v to povabil. Pelo bode približno 60 pevcev, in ti: Pevsko društvo iz Šturij, potem pevski zbori iz Vipave, z Goč, s Slapa in z Budanj. Hvalevredna misel to! Ali bi ne bilo umestno, napraviti enkrat skupno veselico kje na Vipavskem, da bi gori omenjeni zbori in še drugi sodelovali pri nji? Da bi se to lahko doseglo, pokazalo se je pri poskušnji, ko so jo imeli omenjeni pevci skupno preteklo nedeljo, da so se v prvič tako krasno vjemali.

Mladi pevski zbor v Ajdovščini tudi dobro napreduje; g. nadučitelj Bajt je vstrajen. Obstanek odvisen torej je le od trdne volje in edinosti pevcev, katerih je 18, ki pridno zahajajo k vajam.

Le pogumno torej naprej! Kako prijetno bode slišati sčasoma domače narodne pesmice tam, kjer je bilo do sedaj slišati večinoma le laške.

Začetek je res težaven, ali sčasoma bi bilo v čast vam in občini.

Začetek šolskega leta na c. k. izobraževanju za učiteljice in združenih vadnicah (deška in deklška.) Šolsko leto začne se dne 15. septembra. Tega dne oglasijo se od 8. do 12. do poludne učenke, ki so že do zdaj hodile v kateri razred te vadnice pri dotičnih učiteljicah in izročé zadnje šolsko sporočilo. Vsaka učenka, ki se tega dne ne oglasi, smatra se, da je izostopila iz te šole.

Dne 15. septembra se bodo vpisovale učenke za I. razred slovenskega in laškega odelka od 8. do 12. do poludne! V druge razrede se letos učenke ne sprejemajo. Učenke I. razreda pridejo z očetom ali materjo ali pa namestnikom, prinesejo seboj krstni ali rojstni list in spričevalo cepljena koz.

Na c. k. vadnici se bodo 14. in 15. septembra vpisovali samo učenci za I. razred obedveh oddelkov in pa vsi tisti, ki so že do zdaj hodili v kateri razred te šole, dne 17. in 18. septembra pa se bodo vzprijeli in izpraševali samo tisti, ki skoderbodi želijo prvokrat stopiti ali v II., III. ali pa v IV. razreda te vadnice. Učenci I. razreda prinesejo se seboj tudi krstni list in spričevalo cepljenja koz.

Vsak učenec pride z očetom ali materjo ali pa namestnikom ter izroči svoje zadnje „šolsko sporočilo“, ako je hodil v katerokoli šolo. Vsak tudi, ki bi ne mogel plačati šolnine, ki znaša 2 fl. 50 s. za vsako poluletje in da se ni oproščen, podaj prošnjo z ubožnim listom, ki ni več kot leto star in ki mora natančno razložiti stanje in premoženje prosilčevih roditeljev in poterjen biti po županu in mašniku dotičnega kraja.

Učenke, ki želé biti sprejete v c. k. izobraževališče za učiteljice, se vpisujejo 14. septembra od 8. do 12. do poludne. Prinesejo se soboj: krstni ali rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo uradnega zdravnika, da je popolnoma zdrav.

Ponavljavne preskušnje začno se 17. septembra, sprejemne preskušnje pa 18. septembra ob 8. uri.

Redno podučevanje na obedveh vadnicah začne 19. septembra ob 8. zjutraj s sveto mašo in prizivom svetega duha, na izobraževališču za učiteljice pa precej, ko končajo sprejemne preskušnje, kar se bode posebej naznanilo.

Ravnateljstvo c. k. izobraževališča za učiteljice. V Gorici dne 29. 1894.

F. Hafner c. k. ravnatelj.

Duhovske premembe. — Č. g. Ivan Kurinčič, vikar na Serpenici, je premeščen kot tak v Medano. — Č. g. Josip Grilanc, duhovni pomočnik v Štiju, je dobil mesto II. kapelana v Komnu. Na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Alojzij Pavlin. — Č. g. Janez Dermastja, prefekt v malem semenišči v Gorici, postal je kaplan in manemisarij v Solkanu. — Č. g. Janez Budin, duhovni pomočnik v Mirnu, pride kot II. kaplan k sv. Ignaciju v Gorico.

Iz Kobarida: „Iznenadila nas je vesela novica, katero smo zvedeli od zanesljive strani, da se je visoko c. k. pravosodno ministerstvo izreklo za ustanovitev posebnega c. k. okr. sodišča za Kobarid in okolico. Upamo, da tudi visoko c. k. finančno ministerstvo oziroma državni zbor v kratkem privoli potrebne troške za vresničenje naše opravičene želje. V to pomizi Bor!“

Volitve cestnih odborov se bodo vršile na podlagi novega cestnega zakona dne 3. septembra t. l. za skladovne okraje goriške okolice, ajdovski, kanalski, komenski, sežanski, tolminski in bovški, dne 10. septembra pa za cerkljanski okraj. V Gorici bo vodil volitev gosp. deželni odbornik dr. Nikolaj Tonkli, v drugih okrajih pa župani glavnih krajev v dotičnih okrajih kot pooblaščenec deželnega odbora. V goriški okolici in v tolminskem okraju bo voliti po devet odbornikov in 3 namestnike, v vseh drugih okrajih pa po 7 odbornikov in 3 namestnike — vse te za šest let. Zraven teh pa ima tisti, ki plačuje v dotičnem skladovnem okraju največ neposrednjega davka, ter je avstrijski državljani in sme v istem okraju izvoljen biti, če tudi ni izvoljen, pravico, da stopi kot ud sam ali po pooblaščenec v odbor ter v njem glasuje. Slednjic sme deželni odbor kadarkoli imenovati jednega sastopnika kot uda v vsak cestni odbor.

Volitve cestnih odborov so tem važnejše v naših okrajih, ker treba povsod se muogo dela in truda in žrtev, preden bo zadostno preskrbljeno za vse prometne potrebe. Kakor slišimo, je tudi v istini povsod veliko zanimanje za te volitve, a tu pa tam je velika strankarska razcepljenost, izvirajoča iz osebnih ozirrov, mrženj itd.

Taka razcepljenost pač ni na svojem mestu, ko gre za volitev mož, kojim bo skrbeti za prevažne gmočne koristi svojih okrajev. Tu treba gledati v prvi vrsti na to, da se zberó zvedeni, pošteni, za prometni napredek vneti možje, na kojih vestno nesebično delovanje in dobro gospodarstvo se bo mogel okraj zanašati. In takih mož, če tudi niso gosto nasejani, je hvala Bogu vendar najti, v vsakem okraju in najdemo jih gotovo, če pri izbiranju potisnemo strankarske ozire, osebne mrznje na stran ter se oziramo samo na stvar.

Sporazumljenja volilcev treba v tem zmislu, da se izvolijo pravi možje in da bodo vse strani, vse ceste dotičnega okraja primerno zastopane v odboru.

Možje volilci cestnega okraja goriškega so povabljeni, da se v jutro pred volitvijo že pred osmo uro snidejo pri „Zlati Zvezdi“, da se tam dogovoré zastran kandidatov.

Ostala Slovenija.

Tatvina v cerkvi. — Pri Sv. Štoblenku v beneški Sloveniji (pod Kukom med Volčam in Livkom) so pretekli teden vlomili neznani tatovi v cerkev ter odnesli poleg raznih rečij tudi ciborij s sv. hostijami vred. — O zločincih ni sledu. Taka tatvina je pač najhujše vrste! Le človek, ki je povsem pozabil na Boga, more izvršiti tako hudobijo!

Gimnazija v Kranju. — Iz Kranja je priobčil „Slov. Narod“ od ponedeljka sledečo brzojavko z dné 26. avgusta:

„Danes ob 11. uri dopoludne vršila se je izredna svečanostna seja občinskega odbora, v kateri je župan Šavnik polnoštevilno zbranim mestnim odbornikom naznanil veselo in prevažno vest, da je presvetli cesar s stolprav došlo najvišjo naredbo z dne 21. julija 1894. dovolil ustanovitev državne višje gimnazije v Kranju, zavoda, ki je prevelike važnosti ne le za prihodnost našega mesta, ampak tudi za kulturni napredek naroda slovenskega sploh zlasti na Gorenjskem. Trikratna „Slava“ Njegovemu Velečanstvu zadonela je na te besede po dvorani, in sklenilo se je, Njegovemu Velečanstvu potem c. kr. okrajnega glavarstva sporočiti najudanejšo zahvalo na velikodušnem činu, takoj po seji pa se je podalo občinsko predstojništvo kot deputacija ad hoc k c. kr. okrajnemu glavarju. Občinski odbor podelil je soglasno iz tega povoda častno meščanstvo: g. naučnemu ministru ekscelenci Madeyskemu, g. deželnemu predsedniku baronu Hein-u in ekscelenci grofu Hohenwartu, — zahvalo pa je izrekel imenoma možem, ki so si tudi stekli zasluge za ustanovitev tega zavoda. V mestu vlada velika radost, možnarji pokajo, hiše pa so okrašene z nebrojnimi zastavami.“

Tako brzojavka! Mi gotovo prav iz srcá častitamo meščanom kranjskim na tej povrnitvi, kar jim je bilo neopravičeno vzeto, vendar moremo konstatovati staro slovensko slabost, da smo strašno radodarni s častnimi občanstvi in meščanstvi! Ko bi bili mestni očetje opustili ta korak, bi se še bolj veselili te gimnazije, takó so nam pa skvarili vse veselje. Madeyski, Hein, Hohenwart — častni meščani slovenski! Bum! To je naravnost strela z jasnega neba!!

V Ljubljani so v nedeljo blagoslovili novo bolnico; cerkveno slovesnost je opravil sam knezoškof dr. Missia.

Most čez Savo. — Pri Radečah so v nedeljo otvorili novi krasni most čez Savo. Baron Hein je pri tej priliki govoril seveda zopet največ nemški! Takó mora biti v tej slovenski pokrajini!

Slovenski napisi v Ljubljani. — Novica, da so začeli v Ljubljani nabijati samo-slovenske ulične napise, je razveselila ves slovenski svet! „Slov. Narod“ je priobčil že mnogo brzojavk iz raznih slovenskih krajev, ki izražajo to veselje. — Tudi mi goriški Slovenci se veselimo temu napredku v Ljubljani, ki postane še le zdaj nekoliko bolj „bela“. Mi pa pomilujemo „narodni“ (bum!) deželni odbor, ki se je izrekel za dvojezične napise. Slovenski jezik je premehak, da bi mogli po vrednosti obsoditi tako ravnanje mož, ki hočejo vendarle biti — Slovenci.

Deželni odbor kranjski uraduje še vedno v prvi vrsti nemški! To smo v svoje največje začudenje čitali v „Slov. Narodu“. Ako Slovenci na Kranjskem kaj takega trpijo, potem jih prav nič ne pomilujemo. Kdo vé, ali bi se zganili, ako bi jim pisali po kitajski! Še pri nas v Gorici je potem takem

bolje, dasi bo treba tudi tukaj precej radikalnih prememb.

Takó se nam godi Slovincem povsod le slabo, še tam, kjer imamo sami oblast v rokah!

Tudi cerkvene oblasti na kranjskem imajo nemški uradni jezik! (Med drugimi oo. sv. Frančiška v Ljubljani imajo nemške tiskovine. Stavec.) Te dni smo dobili pred oči par nemških krstnih listov, ki se izdajajo pri nas na Goriškem — v latinskem jeziku. Tam nemški, tu latinski, slovenski pa nikjer! Taka je pravica za Slovence, pravica, katero moramo vedno drago plačati!!

Pazinski glavar g. Schwarz je premeščen v Trst in prideljen namestništvu. Kot vodja glavarstva je pa imenovan naš rojak g. Šorli.

Cigaletova slavnost v Črnomvrhu preteklo nedeljo se je izborna, veličanstno dovršila. Iz Ljubljane je došlo mnogo slavilcev. Slavnostni govor dr. Ferjančiča je korenito narisal življenje in delovanje slovečega pokojnika. — Spomenik je bela mramornota piramida s primernimi napisi.

Iz Ptuja 27. avgusta. — Neprijeten slučaj me je zanesel za nekaj dnij v starodavni Ptuj. Človeka boli sreč, ko vidi, kakó hočejo tukajšnji nemčurji in posili Nemci navdati slovenskemu Ptujju nemški značaj. Ulični napisi, no, drugačnih si misliti ne smeš, nego nemških. Sedaj pač smemo nekoliko upati (?!), da se ulični napisi popravijo, da bodo slovensko-nemški, ker se neka stranka v Ljubljani z vso silo brani samoslovenskih napisov in to seveda na podlagi krščanske ljubezni!

Pa preidimo sedaj k drugi stvari, namreč k napisom na javnih in zasobnih poslopih. Edino večji napis je dvojezičen pri „Okrajnem zastopu“, a ne daleč od tu šopiri se že mogočna „Sparkasse“ in nasproti zopet „Volksschule“ i. t. d. Enako je s prodajalnicami in gostilnami. Tu bi se dalo najglaglje pomagati, ko bi bilo le ljudstvo toliko zavedno, da bi odločno zahtevalo, kar mu gre. Ali žali Bog v Ljubljani ni dosti boljše. Tudi v Ljubljani imamo „Sparkasse“, deželni muzej tlači tuja „môra“. Gledišče je brez javnega napisa zaradi ljubega miru: Sedaj pa zopet čaka deželni odbor kranjski velika neprijetnost, kajti kmalu bode dogotovljena nova deželna bolnišnica. Ali ostane tudi to poslopije brez imena nekrščeno ali dobi tudi tujo morô nad se, to je do sedaj še vganjka. Žalostno bi bilo, da bi tudi tu moral vkloniti Slovenec svoj pohlevni tilnik. Najprej je treba gledati na to, da pokažemo, da smo vredni biti imenovani Slovenci, potem nas bode spoštoval tudi tujec.

Sedaj še le prav živo čutim, kako potrebni so nam slovenski napisi v našem glavnem mestu, če prav hočejo nekterniki temu oporekati. Pozdrav od deroče Drave!
„K“.

V Celovcu so imeli 28. t. m. dopolnilno volitev za državni zbor v okraju Šmohor-Špital. Zmagal je po hudi borbi krščansko-socijalni kandidat Peitler s 77 glasov proti 69, katere je dobil nemški nacijonalec Winkler. Zmago so odločili slovenski volilni možjé. — Bomo videli, ali bo g. Peitler hvaležen slovenskemu narodu za svojo izvolitev.

Šala ali resnica? — Nemški liberalcec

Menger je bajé svetoval istrskim Lahom, naj izvolijo znanega Schwarz državnim poslancem, ker bi jih kot Nmec mogel še bolj zastopati nego kak Italijan. Izborno!

Zopet častni občani! — V vasi Ambrus na Kranjskem so dobili nov vodovod. Občinski zastop je na to imenoval častnim občanom barona Heina, poslanca dr. Žitnika in dr. Papeža. — Ako bo baron Hein še nekaj časa na Kranjskem, postane častni občan vseh občin od Bele peči do Črnomlja. Potem pa naj slovenski poslanci tožijo o njem, kdo jim bo veroval? O slovenska radodarnost, ponižnost, hlapčevanje, kdaj te bo konec?!

Razgled po svetu.

Delegaciji pričneta zborovati 16. sept. in končata 1. okr., ko prične zborovati ogerska poslanska zbornica.

Na Češkem bodo tudi letos v mnogih krajih praznovali obletnico cesarskega pisma, s katerim je bilo priznано zgodovinsko pravo češko. — Kakor znano, so bile lanske svečanosti povod, da se je proglasilo izjemno stanje v Pragi.

Levičarji in nacijonaleci gredó čedalje bolj narazen; boj med njimi za prvenstvo je neizogiben. Ni dvoma, da nacijonaleci ne pridobé mnogih uspehov. Nacijonaleci imajo vsaj to dobro stvar, da so protisemiti.

V Lvovu se povodom deželne rastave vršé razne slavnosti. Nekateri ministri so bili že tam, drugi še pridejo. Razstavo poseti tudi prsv. cesar; za to priliko se prirejajo velike slavnosti. — V ponedeljek se je vršil tamkaj kmetski shod; udeležilo se ga je okoli 3000 kmetov iz raznih krajev dežele. Na razstavišču jih je pozdravil knez Sapieha in naglašal zasluge kmetov za napredek Galicije. Odgovoril je kmet Skrvvara in naglašal, da kmetje žele skupno delovati s plemiči.

150-letnico je obhajal v nedeljo 34 pešpolk v Piliscabi na Ogrskem; imejitelj mu je nadvojvoda Albreht.

V Gradcu se bo vršil 7. sept. protisemitski shod. Z Dunaja pride v Gradec poseben vlak, kateremu bosta na čelu dr. Lueger in posl. Schneider; židje so zagnali velik krik zaradi tega shoda.

V Brnu na Moravskem se liberalcem čedalje bolj huda godi. Tam bode prihodnji mesec volitev enega državnega poslanca, a nimajo pripravnega kandidata, nasprotnikov pa obilo.

Kralj Aleksander bi rad obiskal svojo mater. Naročil je Garašaninu, naj posreduje pri Nataliji, da dovoli kralju sestanek v Biarritzu.

Cankov, znani bolgarski rodoljub, je dospel v Belgrad, kjer čaka dovoljenja, da se vrne v Bolgarsko. Njegovo postopanje je vzbudilo v Rusiji splošno obsodbo.

Francozom se slabo godi v Timbaktu. Dve francoski stotniji ste bili pobiti do zadnjega moža.

V Livornu na Laškem je v nekem kopaljšču neki anarhist vrgel bombo, ki pa ni naredila nikake nesreče, ker je bila slabo napravljena.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Fužina pri Lokavcu

v najboljšem stanji, z dvema kladvama, z dvema ognjema in z obširno oglenico, oddá se pod jako ugodnimi pogoji v najem. Natanjčnejši podatki in pogoji pozvedó se pri
D. Godina v Ajdovščini.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novinc Franc,

mizarski mojster, imá svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Ivan Drufa

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom na debelo v Vrtni ulici št. 8, (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učitelstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravno, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in, po nizki ceni.